

ואמרו ראיינו בזמננו ובלילו¹) עבورو לא נראה, וקבלם²) רבן גמליאל. אמר ר' דוסא³ בן הרכינס עדי שקר המ^ט, היאך מעידים^ט על האשעה שלידה ולמהר כרישיה^ט בין שנייה^ט. אמר לו ר' יהושע רואה אני את דבריך. [ז] שלח לו רבן גמליאל גוזר אני^ט עליך שתבוא אצלך ובמעותיך ביום שחל יום הכהורות לחיות^ט בחשבונך. הלך ומצא ר' עקיבא מצער, אמר לו יש לי ללמדך^ט שככל מה שעשה רבן גמליאל עשו שני אלה מועדיו ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם^ט (וקרא נג' ב), אשר תקראו אתם^ט בין בזמנן בין שלא בזמנן אין לי מועדות אלא אלו. בא לו אצל ר' דוסא בן הרכינס, אמר לו אם באים אנו לדון אחר בית דיןנו של רבן גמליאל צרכין אנו לדון אחר כל בית דין ובית דין שעמד מימות משה ועד עכשוינו שני ויעל משה ואהרן נדב ואביהו ושביעים מזקנין ישראל (שם נג' ט), למה לא נתפרשו שמונותן של זקנים, אלא למדך^ט שככל שלשה ושלשה שייעמדו בית דין על ישראל הרי המ^ט כבית דין של משה. נטל מקלו ומעותיו בידו והלך ליבנה אצל רבן גמליאל ביום שחל يوم הכהורות לחיות בחשבונו^ט.

אברה הרכינס

אברה הרכינס

פרק שליש

[א] ראוו בית דין וכל ישראל נחקרו העדים, לא^ט הספיקו לומר מקודש עד זו וגלי. [ט] ז. וקינן. וו. וקינן. ט. ז. מעידין. יט. ז. וו. כריכת יג. וו. ציניס. [ט] ה. וו. גורכי. ז. וו. גויס ככפריס חכל לפויות. ג. וו. לנמה. ג. ה. מותס. ס. וו. לנמה. ז. וו. סוד. ז. וו. עוז רנן גמליאל וכקיו על רחובו, מהו לו גות נצלס רני ותלמיין, רני צחימה, ותלמיין זקנת לחת דנרי. [א] ה. וו. ולת.

האמין לעודותם שהעידו בראשיתו בזמן הראייה, ותלה הדבר בראשיתם³² במה שאמרו במעשה הראשון שראוו בשחרירתו אותו יום, וגם באמרים במעשה השני שלא ראוו אותו אחרי כן בלילה השנייה לחדר.

[ט] זה ברור ונכוון.

[א] עניין משנה זו ראוו בית דין וכל ישראל או שנחקרו העדים ולא הספיקו לומר מקודש עד שחשכה. לפי שכיון שראוו בית דין וכל ישראל היה עולה בעדתוינו שאינו צריך קדוש שדרי הדבר מפורסם, לפייך השמייעך שעלה כל פנים צריך לומר מקודש מקודש ואו יהיה אותו היום ראש חדש. והיה עולה בעדתוינו שכמו שמותר ליחיד² מומחה לדון אע"פ שעיקר הדינים בשלשה כמו שישתברר במקומו³ אך מותר קדוש

עליו חכמים בכר, לפי שלא היה בין הקבוע זמן המחייב שייראה לפני החבונם שאינו מדויק³¹, ולפיכך מסר להם כלל פעומים בא בארוכה פעמים בא בקצרה. וכך צרך לפרש כל מי שմבין ומשכיל ובעל הבחנה אנושית. ואמרו ראיינו בוזמנו ובלילו עבورو לא נראה, לפי שראווليل שלשים ולא ראווليل שלשים ואחד, והיה החבון מחייב שייראה בלילה שלשים כמו שבירגנו, ובצדק האמינים שהעידו על הראייה בזמן הראייה, וזה שאמרו שלא ראוו בלילה השנייה אין זה מחייב אותן כלל, כי שמא נחלשה דעתם, או שכתו עביהם והם לא הרגישו. ומכאן יתרחק לקשת ההבנה הפירוש שפירשנו לפי שגם במעשה זה לא האmins רבן גמליאל שהירח נראה בליל שלשים ונסוג וחור אחרוניות כלפי השימוש ונסתורليل שלשים ואחד, אלא

¹ בנדפס "ולא הספיק העדים לומר" ושבוש הוא.
² בנדפס "כמו שישפיק יתיז".
³ סנהוריין פ"א מ"א ושם דף ה א

פרשטי שם. ³¹ "אלג'יל" הגם, שהוא בקשר, שאינו מדויק. ובנדפס "לפי החבונם הגדל". ³² מה שקוראים תעთוע ראייה. ובמעשה השני חולשת דעתה.

שחERICA הרוי זה מעובר. ראהו בית דין בלבד, יעדו שנים ויעידו בפניהם, ויאמרו מקודש מקודש. ראהו שלשה והם³ בית דין, יעדו שנים, ויעשו מחייביהם⁴ אצל היחיד, ויעידו בפניהם ויאמרו מקודש מקודש. שאין היחיד נאמן על ידי עצמו. [ב] כל השופרות כשרים⁵ חוץ משל פרה מפני שהוא קרן. אמר ר' יוסי והלא כל השופרות נקרו קרן שני והוא במשור בקרן היובל כשמייכם את קול השופר (יהושע ז ח). [ג] שופר של ראש השנה של יעל פשוט, ופיו מצופה זהב, ושתי חצוצרות מן הצדדים⁶, השופר מאיריך והחצוצרות⁷ מקרירות, שמצוות היום בשופר. בתעניות⁸ בשל זכרים כפופים, ופייהם⁹ מצופה כסף, ושתי חצוצרות באמצעות, השופר מזכיר והחצוצרות¹⁰ מאיריות, שמצוות היום בשופר. [ד] שווה היובל לראש השנה בתקיעת מאיריות, שמצוות היום בחצוצרות.

³ ז. ו. וכ. נ. ו. עקריות. [ג] ה. ו. כדרין. [ב] ה. ו. גדרין.

⁴ ז. ו. צופר מיליך ומילרכט. נ. ז. נטענית. ס. ז. צופר מילך ומילרכט.

עשרים ותשעה ונשאר שהות ביום כדי לומר מקודש מקודש קודם צאת הכוכבים הרוי זה מותר אף שכבר שעה חמה, לפי שאיןليلת אצלינו אלא צאת הכוכבים כמו שביארנו בשני דשנת¹². והזכיר לך זה כדי שלא תחשוב שקדוש החדש לא יהיה לעולם אלא ביום שלשים, אלא אפשר שייהיה לפני ליל שלשים כמו שביארנו.

[ב] קריית קרן של פרה קרן הוא דבר ה' בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרנו¹³. וחכמים טענו על ר' יוסי בכך שאמרו לו כל השופרות נקרו קרן ונקרו שופר, של פרה נקרו קרן ולעולם לא נקרו שופר¹⁴. ואין הלהה בר' יוסי. [ג] סדר זה לא היה אלא במקדש שני, בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'¹⁵. אבל שלא במקדש אין תוקען בראש השנה אלא בשופר בלבד. ואין תוקען בתעניות אלא בחצוצרות בלבד¹⁶. ועשנו מצות¹⁷ يوم תענית בחצוצרות בלבד. לפי שאין תענית אלא בצרת צבור, והרי אמר ה' על הצער הצורר אתכם והרעותם בחצוצרות¹⁸. [ד] בתקיעת, כלומר מנין התקיעות. ובברכות, ר"ל מנין הברכות שבתפלת, ויתבادر מנין. ואמרו לעיל שופר של ראש השנה של יעל, אינה

חדש ביחיד, לפיכך השמייען שאינו אלא בשלשה ומעלה לפיו שאמר ה' ויאמר ה' אל משה ולא אהרן בארץ מצרים וכו' ⁴ כמו שביארנו לעיל⁵. וכן היה עולה בדעתינו שכיוון שנחקרו העדים ביום ונתקימה עדותן ביום שלשים מהם ראהוames נתרבר ^{שאותו} היום ראש חדש אף שלא הספיקו בבית דין לומר מקודש מקודש אלא בלילה ליל שלשים אחד, וייתה אמרם מקודש מקודש בגמר דין לפיו שככל הוא אצלינו גמר דין מותר להיות בלילה⁶, לפיכך השמייענו שקדוש החדש לא יהיה בלילה בשום פנים לפי שקרהו הכתוב משפט והוא אמרו כי חוק לישראל הוא משפט לאלה יעקב⁷, ומשפט אין אלא ביום שתורי אמר ה' ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע⁸, מה ראית נגעים ביום ולא בלילה אף דינין ביום ולא בלילה⁹. וראית נגעים אינה אלא ביום שני וביום הראות בו¹⁰, ביום ולא בלילה. ולפיכך יהיה ראש חדש يوم שלשים واحد, וייתה החדש היוצא מעובר כלומר שלשים יום ובע"פ שנראה החדש בלילה שלשים כיוון שלא נתקדש يوم שלשים¹¹. ומה שאתה צדיק לדעת שאתה חדש שנראה בזמנו שהוא בסוף יום

¹⁷ וכן פסק בהלכות תענית פ"א הל' א שזו מצווה מiotot. ובמנין המצאות עשה נט כל התקיעת על הקרבן ובשעת המצאות במצואה אחת. וכך נהג גם בספר המצאות ועשה מסונפת לתקיעת על הקרבן. ובחברתו לא כתוב שמצוות עשה לתקוע על הקרבן, ועיין ספר המצאות מתורות ה"ע רשות. ¹⁸ בדבר ר' ט.

4 שמות יב א. 5 פ"א מ"ג. 6 סנהדרין לב א. 7 תהילים פא ה. 8 דברים כא ה. 9 סנהדרין לד ב. וראה יבמות קד ב. ונדה ג. א. 10 ויקרא יג יד. 11 דף כה ב. 12 מ"ו, וראה שם הע' 42, ובהלכות קדוש החחש פ"ב הל' ט כתוב ואם ראהו אחר שיצאו שני כוכבים למחזר מושבין וכו'. 13 דברים לג יז. 14 דף כו א. 15 תהילים צח ג. 16 דף כו א.